

Sygn. akt IX U 1501/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Iwona Nowak
Protokolant:	Wioleta Potrzásaj

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2019r. w Rybniku

sprawy z odwołania **E. B.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł.

przy udziale ./.

o wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania **E. B.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł.

z dnia 10 września 2018r. Znak (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż zobowiązuje organ rentowy do uwzględnienia na wysokość renty ubezpieczonej okresu zatrudnienia

w Wojewódzkiej Spółdzielni (...) od (...)

do 2 stycznia 1977r.,

2. oddala odwołanie w pozostałej części,

3. zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kwotę 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych 00/100) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

Sygn. akt IX U 1501/18

1.UZASADNIENIE

Decyzją z 10 września 2018r., sprostowaną postanowieniem z 22 października 2018r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł., przyznał ubezpieczonej E. B. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 11.05.2018r. do 30.09.2019r. Wysokość renty została przyznana w formie zaliczkowej. Do obliczenia renty organ rentowy nie uwzględnił wynagrodzeń minimalnych za okres od 03.01.1977r. do 31.12.1980r. ponieważ, mimo że w świadectwie pracy podana jest informacja o zatrudnieniu w całym okresie, tj. od 03.01.1977r. do 19.12.1989r. w charakterze pracownika w pełnym wymiarze czasu pracy, to w kwestionariuszu osobowym z 29.08.2007r. oraz z 07.07.2009r. ubezpieczona podała, że wstępnie pracowała jako uczeń, a nie przedłożyła umowy o naukę zawodu. Nadto do stażu organ rentowy nie uwzględnił okresu od 01.09.1976r. do 02.01.1977r. ze względu na brak dokumentów.

Ubezpieczona wniosła odwołanie od tej decyzji, domagając się uwzględnienia, przy obliczaniu wysokości renty, okresu pracy w (...) Wojewódzka Spółdzielnia (...) Oddział w J. od 01.09.1976r. do 02.01.1977r. Nadto domagała się uwzględnienia wynagrodzenia, jakie osiągała w okresie od 03.01.1977r. do 31.12.1980r. w trakcie pracy w Gminnej Spółdzielni (...) w M.. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że po ukończeniu szkoły podstawowej od (...). podjęła naukę w zawodzie sprzedawcy, otrzymując wynagrodzenie tzw. uczniowskie. Po upływie trzech lat przygotowania zawodowego kontynuowała pracę jako osoba dorosła w Gminnej Spółdzielni (...) w M. jako sprzedawca osiągając co najmniej najniższe wynagrodzenie. Ubezpieczona wniosła nadto o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 360zł.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniosł o oddalenie odwołania z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczona, urodzona (...), złożyła,(...) w organie rentowym, wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W rozpoznaniu wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję. Podstawa wymiaru świadczenia została ustalona w oparciu o dochód, który stanowił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 lat kalendarzowych od 1998r. do 2007r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyniósł 54,24%.

(dowód: akta organu rentowego)

Ubezpieczona w okresie od 01.09.1976r.do 02.01.1977r. zatrudniona była, na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego z 01.09.1976r. zawartej z Wojewódzką Spółdzielnią (...) w K. Oddział w J.. Umowa została zawarta w celu nauki zawodu sprzedawcy.

Następnie w okresie od 03.01.1977r. do 22.12.1987r. zatrudniona była w pełnym wymiarze czasu pracy kolejno na stanowiskach: sklepowej oraz kierownika sklepu, w tym od 01.01.1977r. do 31.01.1979r. jako uczeń -sprzedawca.

Ubezpieczona, po ukończeniu szkoły podstawowej, (...), podjęła naukę w (...) Szkole Zawodowej w J. w zawodzie handlowca. Praktykę w czasie szkoły miała w sklepie w J., w Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w K. Oddział J..

Ubezpieczona pracowała jako uczeń w (...) w J. do końca grudnia 1976r., a później, na własną prośbę od 3 stycznia 1977r. przeniosła się do Gminnej Spółdzielni (...) w J. do ukończenia szkoły w 1979r.

W 1 i 2 klasie praktyki były dwa razy w tygodniu, a w 3 klasie trzy razy w tygodniu. Wynagrodzenie ubezpieczona otrzymywała od kierownika sklepu.

Bezpośrednio po szkole ubezpieczona rozpoczęła pracę w sklepie spożywczym, tam gdzie kierownikiem była pani K.. Pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: dokumentacja akt organu rentowego dotyczące ubezpieczonej, akta emerytalne świadka I. K., zaświadczenie złożone przez ubezpieczoną wydane przez J. Spółdzielnię (...) 12 lutego 2019r. k. 31 a.s., umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego świadka M. O. (M.) k. 30 a.s. zaświadczenie wydane przez Gminną Spółdzielnię (...) w M.

z 15 stycznia 2019r. k. 28 a.s., zeznania świadka I. K. i M. O. oraz ubezpieczonej złożone na rozprawie 26.02.2019r., protokół elektroniczny rozprawy k.34 a.s.)

Zgromadzony materiał dowodowy Sąd uznał za przekonujący, logiczny, mogący stanowić podstawę rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na częściowe uwzględnienie

Z treści art. 112 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. z 2018r., poz. 1270) wynika, że jeżeli emeryt lub rencista zgłosi wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia przez doliczenie nieuwzględnionych dotychczas w wymiarze świadczenia okresów składkowych lub nieskładkowych, kwotę przysługującego świadczenia zwiększa się doliczając:

1) do kwoty emerytury, o której mowa w art. 53, lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy:

a) po 1,3% podstawy wymiaru, ustalonej w wyniku waloryzacji, za każdy rok okresów składkowych, o których mowa w art. 6,

b) po 0,7% podstawy wymiaru, ustalonej w wyniku waloryzacji, za każdy rok okresów nieskładkowych, o których mowa w art. 7;

2) do kwoty renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy oraz do kwoty renty rodzinnej część wzrostu, o którym mowa w pkt 1, ustaloną przy zastosowaniu wskaźnika procentowego, określonego odpowiednio w art. 62 ust. 2 lub w art. 73 ust. 1.

2. Przy obliczaniu wzrostu, o którym mowa w ust. 1, okresy składkowe i nieskładkowe ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

Ubezpieczona domagała się przeliczenia wysokości przysługującego jej świadczenia z uwzględnieniem okresu pracy w (...) Wojewódzka Spółdzielnia (...) Oddział w J. od 01.09.1976r. do 02.01.1977r. Nadto domagała się uwzględnienia wynagrodzenia, jakie osiągała w okresie od 03.01.1977r. do 31.12.1980r. w trakcie pracy w Gminnej Spółdzielni (...) w M..

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe ubezpieczona w okresie od 01.09.1976r. do 02.01.1977r. była uczniem (...) Szkoły Zawodowej w J. w zawodzie sprzedawcy, i w ramach nauki w tej szkole odbywała praktyczną naukę zawodu w okresie spornym w (...) Wojewódzka Spółdzielnia (...) Oddział w J., na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego z 01.09.1976r.

Zgodnie z normą art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, (t.j. Dz.U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) za okresy składkowe uważa się również, przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r., okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r.

Przy ustalaniu okresu składkowego na podstawie powołanego przepisu, nie ma decydującego znaczenia sam fakt odbywania przez ucznia szkoły zawodowej zajęć praktycznych, ocenić zaś należy status prawny takiego ucznia, czyli badać spełnienie warunków określonych w przepisach o zatrudnieniu młodocianych, obowiązujących w okresie wskazanym przez zainteresowanego jako okres zatrudnienia (por. wyrok SN z dnia 2 lutego 2000 r., II UKN 349/99, OSNP 2001 r., z. 11, poz. 398).

W okresie spornym jw. obowiązywała ustawa z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczania do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226 ze

zm.) w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. Nr 32, poz. 160).

W treści art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. przyjęto, że młodociani mogli być zatrudniani przez zakłady pracy tylko w celu:

1. nauki zawodu,
2. przyuczenia do określonej pracy,
3. odbycia wstępnego stażu pracy.

Natomiast, na mocy art. 9 ust. 1 tejże ustawy, zakład pracy, przyjmując młodocianego na naukę zawodu, w celu przyuczenia do określonej pracy oraz odbycia wstępnego stażu pracy, był obowiązany zawrzeć z nim na piśmie umowę określającą zawód albo rodzaj pracy, w jakim młodociany będzie szkolony, czas trwania nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy lub wstępnego stażu pracy oraz zasadnicze obowiązki i uprawnienia młodocianego.

Zatem, okresem składkowym, w rozumieniu przepisu art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. - w świetle analizowanych wyżej przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. - jest okres zatrudnienia wykonywanego na podstawie indywidualnej umowy między zakładem pracy, a szkolącym się młodocianym, a więc nie jest takim okresem okres praktyki odbywanej w zakładzie pracy na podstawie umowy zawartej między szkołą, a zakładem pracy.

Od powyższego odróżnić należy wynikający z programu nauczania w szkole obowiązek praktycznej nauki zawodu, który nie mieścił się nigdy w pojęciu zatrudnienia, zaś praktyki zawodowe organizowane w zakładach pracy - stosownie do programu nauki - odbywały się na podstawie umów między szkołą, a zakładem pracy, nie istniał więc żaden stosunek prawny między uczniem, a zakładem pracy (por. zachowujące aktualność: wyrok S.A. w Białymstoku z dnia 20 stycznia 1999 r., III AUa 754/98, OSA 1999 r., z. 6, poz. 33; wyrok S.A. w Rzeszowie z dnia 10 maja 1994 r., III AUr 129/94, OSA 1994 r., z. 7, poz. 52).

Jednocześnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 lutego 1999 r. (II UKN 462/98, OSNP-wkl. 1999 r., z. 15, poz. 3) jednoznacznie stwierdził, że status prawny ucznia, który odbywał zajęcia praktyczne w ramach umowy o naukę w przykładowej szkole górniczej, nie pozwala na uznanie okresu tej nauki za składkowy okres zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r. (art. 2 ust. 2 pkt 3 ustawy rewaloryzacyjnej, aktualnie art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Dz. U. Nr 162, poz. 1118).

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że ubezpieczona miała taką umowę o naukę zawodu podpisaną, co potwierdza zaświadczenie (...) /J. z 12.02.2019r., jak i zeznania świadków, którzy pracowali razem z ubezpieczoną, w tym świadek M. O., która chodziła z ubezpieczoną do szkoły zawodowej, razem odbywały praktyki w okresie spornym i która okazał Sądowi umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego za ten okres. Sąd dał wiarę tym zeznaniom, gdyż były przekonujące, korelowały ze sobą i zgromadzoną dokumentacją.

Brak jest natomiast podstaw do przyjęcia, na wysokość przysługującego ubezpieczonej świadczenia, minimalnego wynagrodzenia za okres od 03.01.1977r. do 31.12.1980r., gdyż faktycznie ubezpieczona nie wykazała wysokości tych zarobków żadnymi dowodami. Nie zachowała się żadna dokumentacja płacowa, a sama ubezpieczona zeznał, że nie pamięta wysokości wynagrodzenia z tego okresu, żadnych stawek tego wynagrodzenia.

W konsekwencji takiego stanowiska, na podstawie powołanych przepisów, Sąd z mocy art. 477¹⁴ §2 zmienił zaskarżoną decyzję jak w pkt 1 wyroku oraz mocy art. 477¹⁴ §1, w pkt 2 wyroku, oddalił odwołanie w pozostałej części, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

W pkt 3 wyroku Sąd z mocy art.98 §1 i §3 kpc w zw. z §9 ust.2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015, poz. 1804) zasądził od organu

rentowego kwotę 360,00zł na rzecz ubezpieczonej tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd uznał za zasadne przyznanie podwójnej stawki, według żądań ubezpieczonej, biorąc pod uwagę nakład pracy pełnomocnika.

SSO Iwona Nowak